

Titel: Den Danske gamle Nordmand Christian Jacobsen Drackenbergs adskillige Syner og underlige Hændelser, som han har havt imedens han har levet, hvilket udgjør en Tid af Hundrede og Syv og Fyrgetyve Aar, samt ziret med hans Portrait.

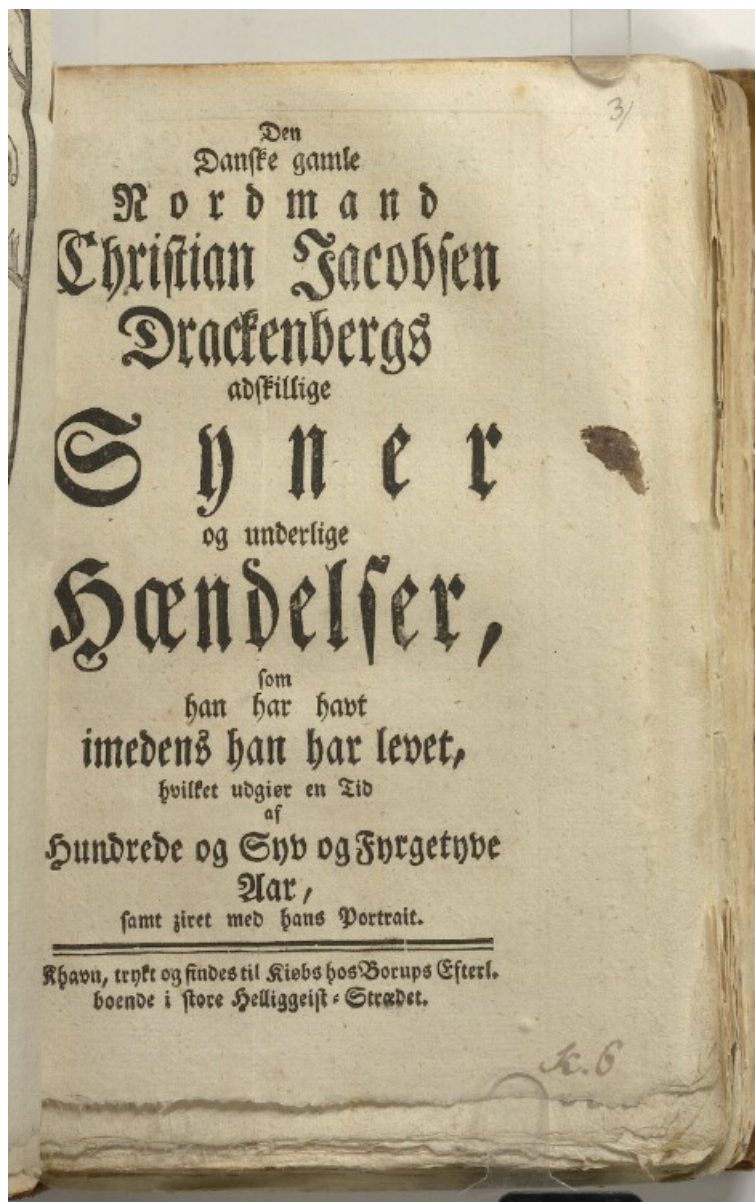
Citation: "Den Danske gamle Nordmand Christian Jacobsen Drackenbergs adskillige Syner og underlige Hændelser, som han har havt imedens han har levet, hvilket udgjør en Tid af Hundrede og Syv og Fyrgetyve Aar, samt ziret med hans Portrait.", i *Luxdorpha samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 15*, Borups Efterl., s. 1. Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/catalog/tfs-texts-1_015-shoot-workid1_015_003/facsimile.pdf (tilgået 29. april 2024)

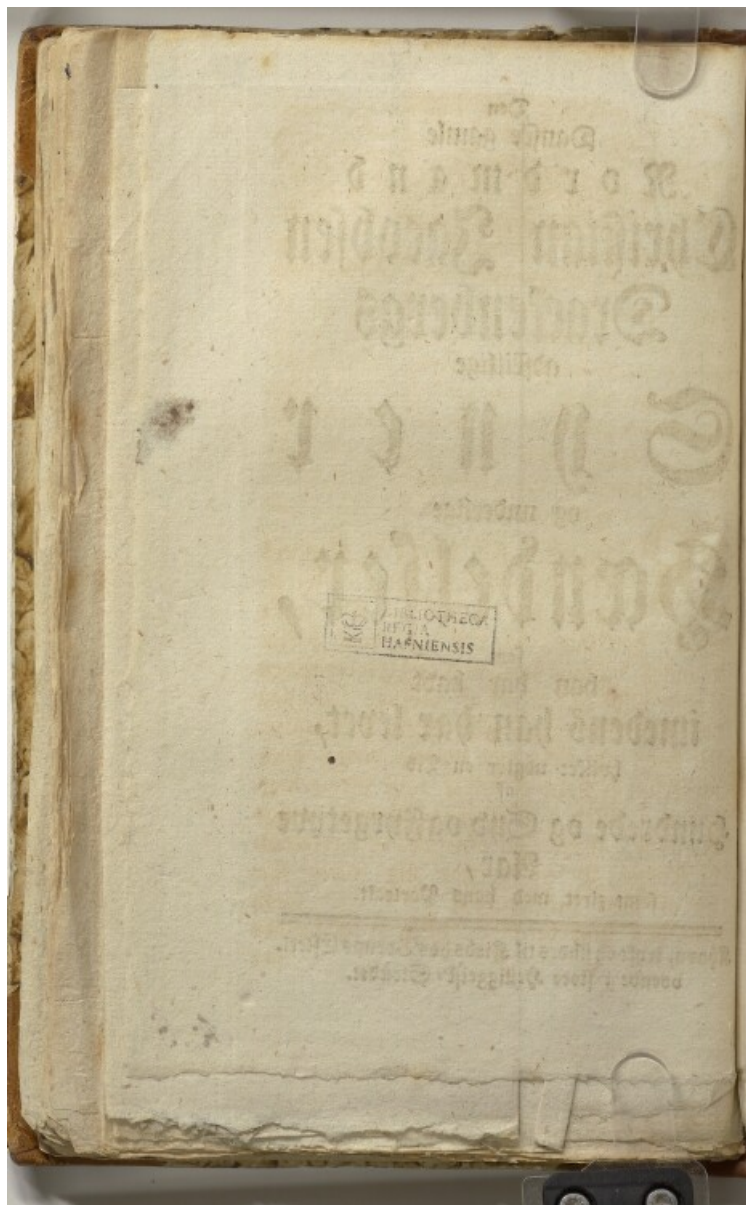
Anvendt udgave: Luxdorpha samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 15

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

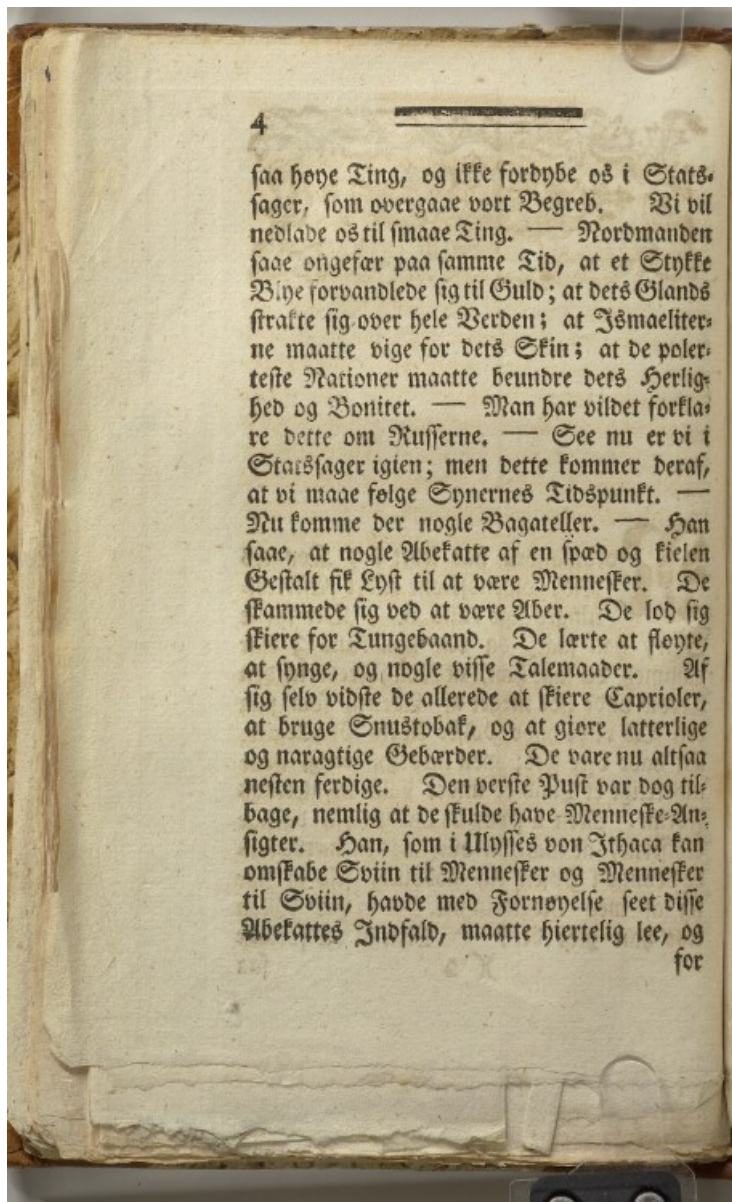

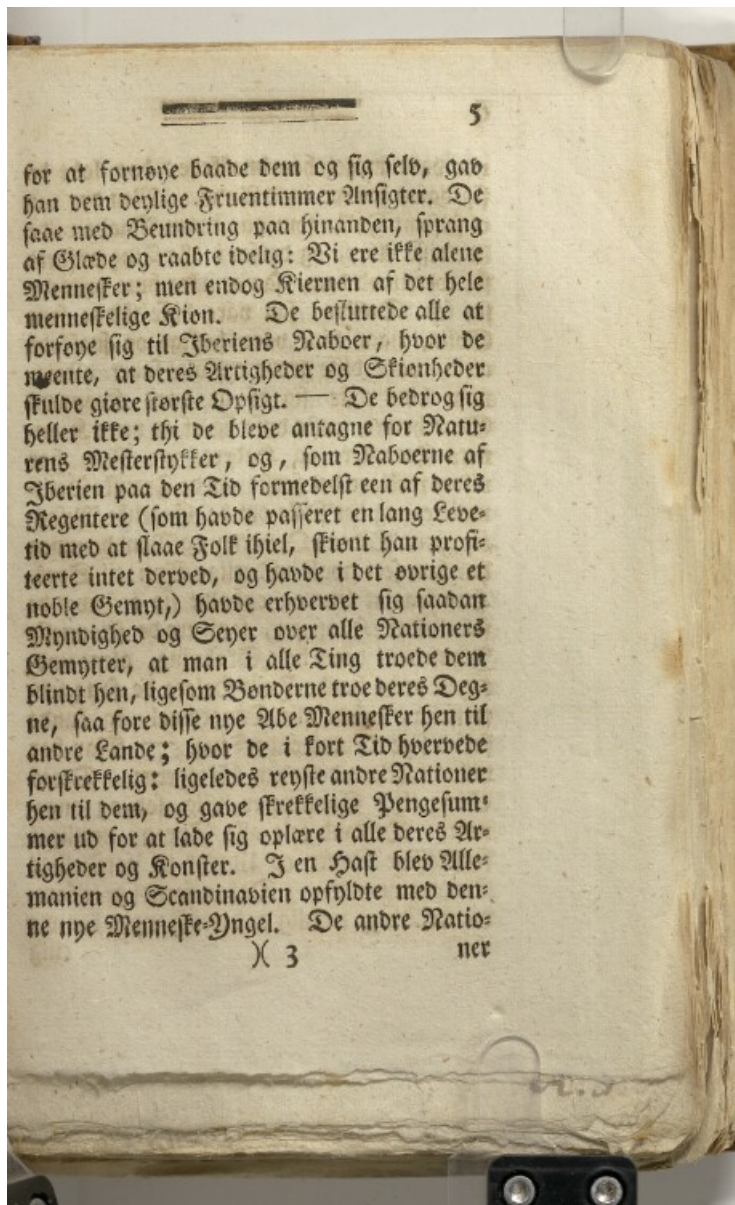

Nordmanden har levet i 7 Kongers
Tid, omendstiont andre Efterret-
ninger sige kuns 6. Det forste
Syn, han saae, da var han kuns 3 Aar
gammel, da saae han, at Kong Frederich den
Tredie vilde lide meget af Adelen, som paa
den Tid vilde have Polske Adels Privilegier.
Vi have ofte seet; men nu besynderlig, hvor
ulykkelig et Land er under polsk Regierings
Form. Men à propos om Polen, da sige
Voiserne, at man vil oertale den nærværen-
de Konge i Polen til, godvillig selv at sige
sig af med Regieringen. — — Mon
troe han gior det? — Men vi vil forlade
X 2 saa

4

faa høye Ting, og ikke fordybe os i Stats-
sager, som overgaae vort Begreb. Vi vil
nedlade os til smaae Ting. — Nordmanden
faae ongefær paa samme Tid, at et Stykke
Blye forvandlede sig til Guld; at dets Glands
strakte sig over hele Verden; at Ismaeliter-
ne maatte vige for dets Skin; at de poler-
teste Nationer maatte beundre dets Herlig-
hed og Bonitet. — Man har vildet forklar-
re dette om Russerne. — See nu er vi i
Stats-sager igjen; men dette kommer deraf,
at vi maae følge Synernes Tidspunkt. —
Nu komme der nogle Bagateller. — Han
faae, at nogle Abekatte af en spød og kielen
Gestalt fik Lyst til at være Mennesker. De
skammede sig ved at være Aber. De lod sig
skiere for Tungebaand. De lærte at sloyte,
at synge, og nogle visse Talemaader. Af
sig selv vidste de allerede at skiere Caprioler,
at bruge Snustobak, og at giøre latterlige
og naragtige Gebærder. De vare nu altsaa
nesten ferdige. Den verste Pust var dog til-
bage, nemlig at de skulde have Menneske-An-
sigter. Han, som i Ulysses von Ithaca kan
omskabe Sviin til Mennesker og Mennesker
til Sviin, havde med Fornøyelse seet disse
Abekattes Indfald, maatte hiertelig lee, og
for

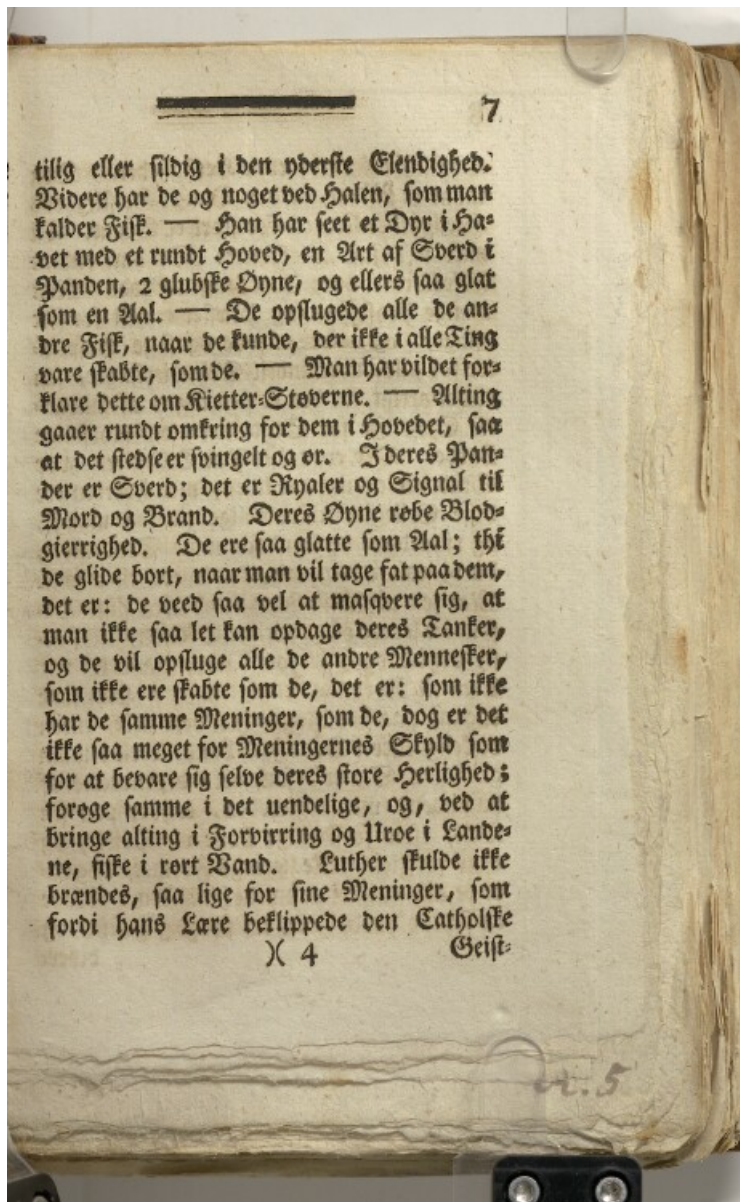

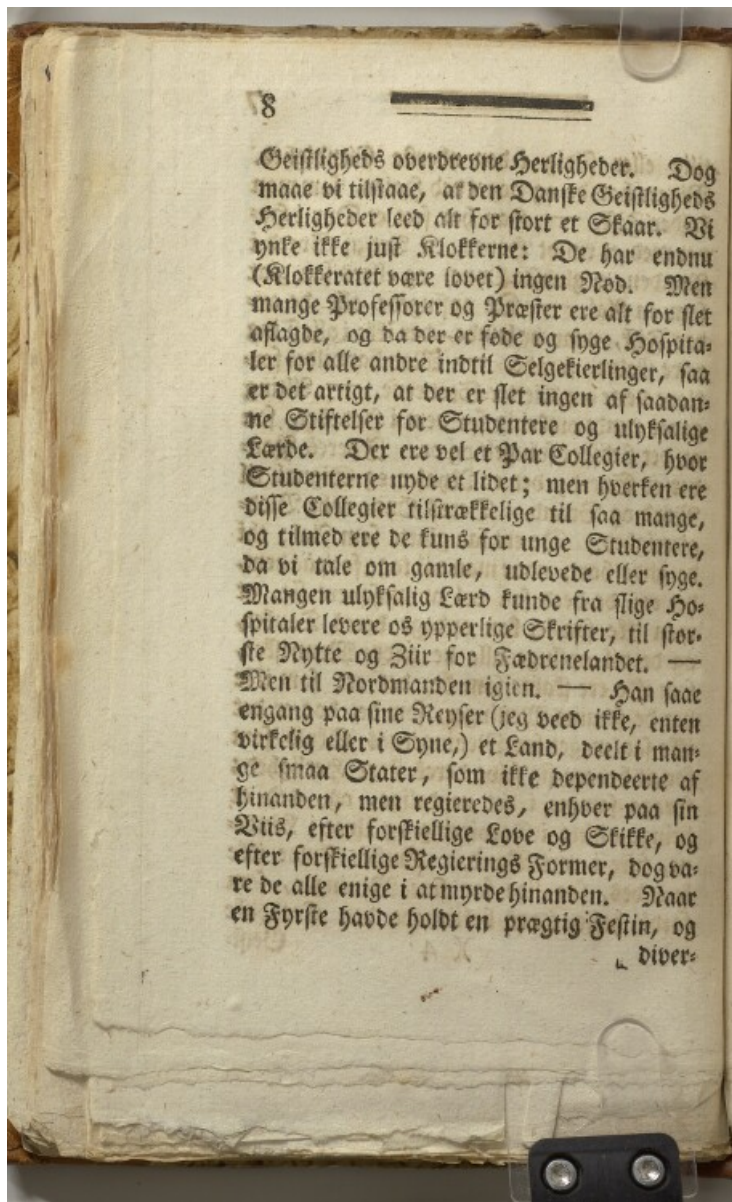
for at fornøye baade dem og sig selv, gaa
han dem deylige Fruentimmer Ansigter. De
saae med Beundring paa hinanden, sprang
af Glæde og raabte idelig: Vi ere ikke alene
Mennesker; men endog Kiernen af det hele
menneskelige Kion. De besturte alle at
forføye sig til Iberiens Naboer, hvor de
nænte, at deres Artigheder og Skionheder
skulde giøre største Opfigt. — De bedrog sig
heller ikke; thi de bleve antagne for Natu-
rens Mesterstykker, og, som Naboerne af
Iberien paa den Tid formedelst een af deres
Regentere (som havde passeret en lang Leve-
tid med at slaae Folk ihjel, skiont han profi-
teerte intet derved, og havde i det øvrige et
noble Gemyt,) havde erhvervet sig saadan
Myndighed og Seyer over alle Nationers
Gemytter, at man i alle Ting troede dem
blindt hen, ligesom Bønderne troe deres Deg-
ne, saa fore disse nye Ake Mennesker hen til
andre Lande; hvor de i kort Tid hvervede
forstreffelig: ligeledes reyste andre Nationer
hen til dem, og gabe streffelige Pengesum-
mer ud for at lade sig oplære i alle deres Ar-
tigheder og Konster. I en Hast blev Alle-
manien og Scandinavien opfyldte med den-
ne nye Menneske-Engel. De andre Natio-
ner

ner vare meget haardnakkede; dog lobe de sig ogsaa hverde i god Mtaal. Men der var et selsomt Folk, som paa ingen Maade vilde lide disse Aker, og derfor i alle Ting opførte sig tværtimod dem, saa at naar hine pyntede sig som Duffer, saa vare disse skidne som Sviin, naar hine vare høflige og snakkede altid, vare disse grove og talte snart aldrig, naar hine roste sig af at vare Kionnets Seyerherrer, roste disse sig af at vare Kionnets Foragtere og Hadere. — Man har villet forklare det første om de Franske Pettimaitre, og det sidste om de Engelske Misantropper. Siden i Opværelsen og Manddommen har han seet nogle underlige Syn til Soes. Han saae at leve og opholde sig i Havet de saa kaldte Havfruer, som ere de skønneste Jomfruer i deres hele Skabning, alene undtagen at de havde Fiske-Haler: de sang fortreffelig, talede alle Tungemaal, og kunde forud sige tilkommende Ting. — Man har villet forklare dette om Skiogerne. Deres Sang eller Stemme er liflig, sød og angenem. De kand tale alle Sprog, nemlig i forskellige Toner og Udtryk til forskellige Temperamenter. De kan forud sige tilkommende Ting, nemlig at deres Fanger komme tilig

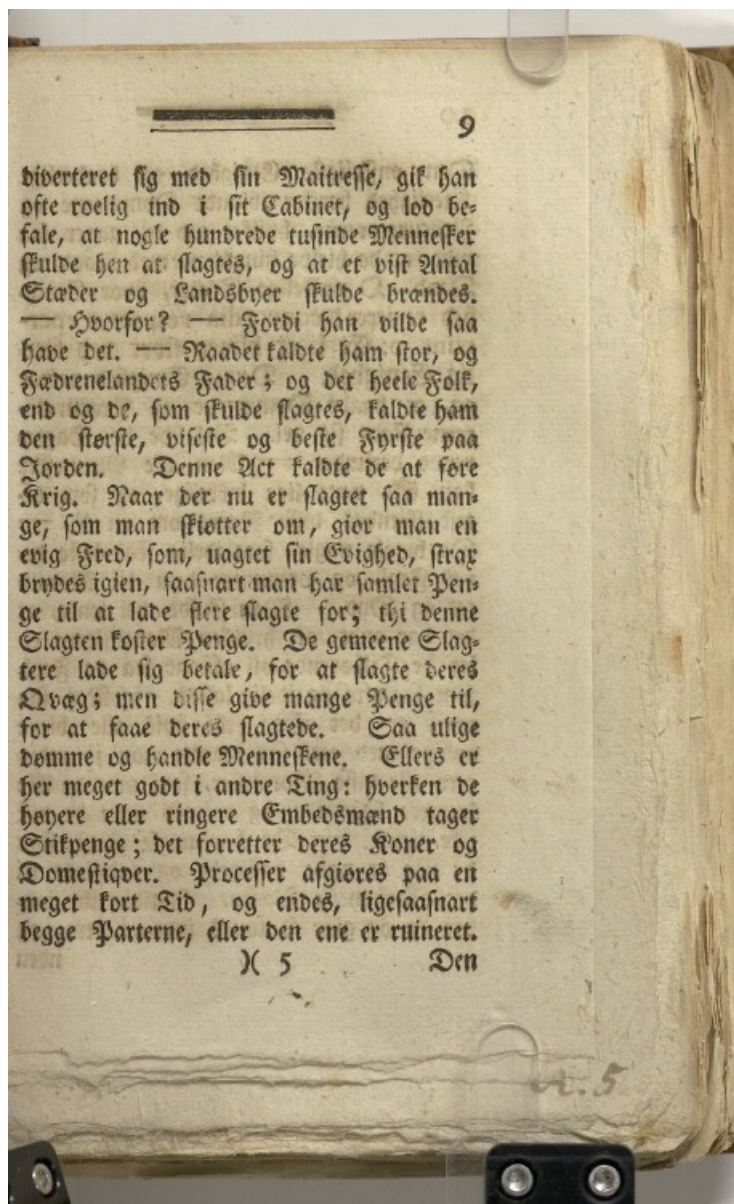

8

Geistligheds oberdrene Herligheder. Dog
maa vi tilstaae, at den Danske Geistligheds
Herligheder leed alt for stort et Skaar. Vi
ynke ikke just Klokkerne: De har endnu
(Klokkeratet vare lovet) ingen Nød. Men
mange Professorer og Præster ere alt for slet
afslagde, og da der er fode og syge Hospita-
ler for alle andre indrit Selgekierlinger, saa
er det arrigt, at der er slet ingen af saadan-
ne Stiftelser for Studenterne og uheldsalige
Lærde. Der ere vel et Par Collegier, hvor
Studenterne nyde et lidet; men hvoerken ere
disse Collegier tilstrækkelige til saa mange,
og tilmed ere de kun for unge Studenterne,
da vi tale om gamle, udlevede eller syge.
Mangen uheldsalig Lærd kunde fra flige Ho-
spitaler levere os ypperlige Skrifter, til stor-
ste Nytte og Biv for Fædrelandet. —
Men til Nordmanden igien. — Han saae
engang paa sine Reyser (jeg veed ikke, enten
virkelig eller i Synne) et Land, deelt i man-
ge smaa Stater, som ikke dependeerte af
hinanden, men regieredes, enhver paa sin
Riis, efter forskiellige Love og Stikke, og
efter forskiellige Regierings Former, dog va-
re de alle enige i at myrde hinanden. Naar
en Fyrste havde holdt en prægtig Feslin, og
diver-

9

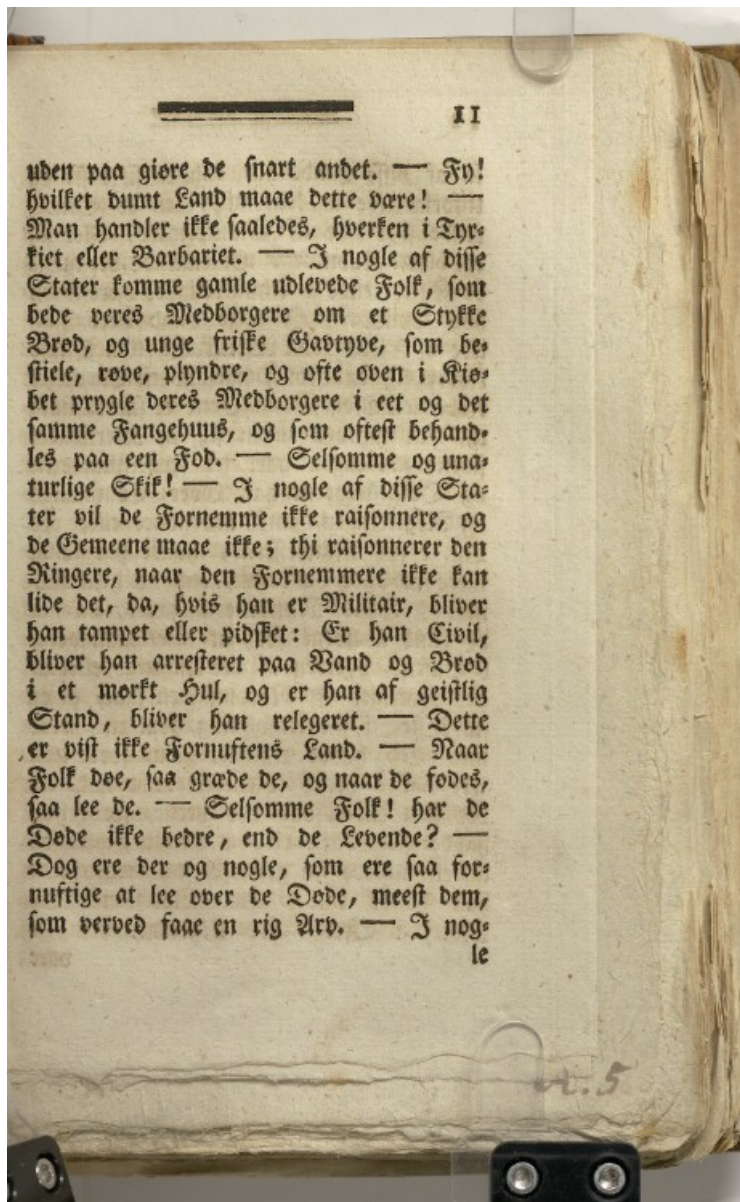
diverteret sig med sin Maitresse, gik han ofte roelig ind i sit Cabinet, og lod befale, at nogle hundrede tusinde Mennesker skulde hen at slagtes, og at et vist Antal Stæder og Landsbyer skulde brændes. — Hvorfor? — Fordi han vilde saa have det. — Raadet kaldte ham stor, og Fædrelandets Fader; og det heele Folk, end og de, som skulde slagtes, kaldte ham den største, viseste og bedste Fyrste paa Jorden. Denne Act kaldte de at føre Krig. Naar det nu er slagtet saa mange, som man støtter om, gior man en evig Fred, som, uagtet sin Evighed, strax brydes igien, saasnart man har samlet Penge til at lade flere slagte for; thi denne Slagten koster Penge. De gemeene Slagtere lade sig betale, for at slagte deres Qvæg; men disse give mange Penge til, for at faae deres slagtede. Saa ulige domme og handle Menneskene. Ellers er her meget godt i andre Ting: hverken de høiere eller ringere Embedsmænd tager Stikpenge; det forretter deres Koner og Domestiquer. Processer afgiores paa en meget kort Tid, og endes, ligesaasnart begge Parterne, eller den ene er ruineret.

X 5 Den

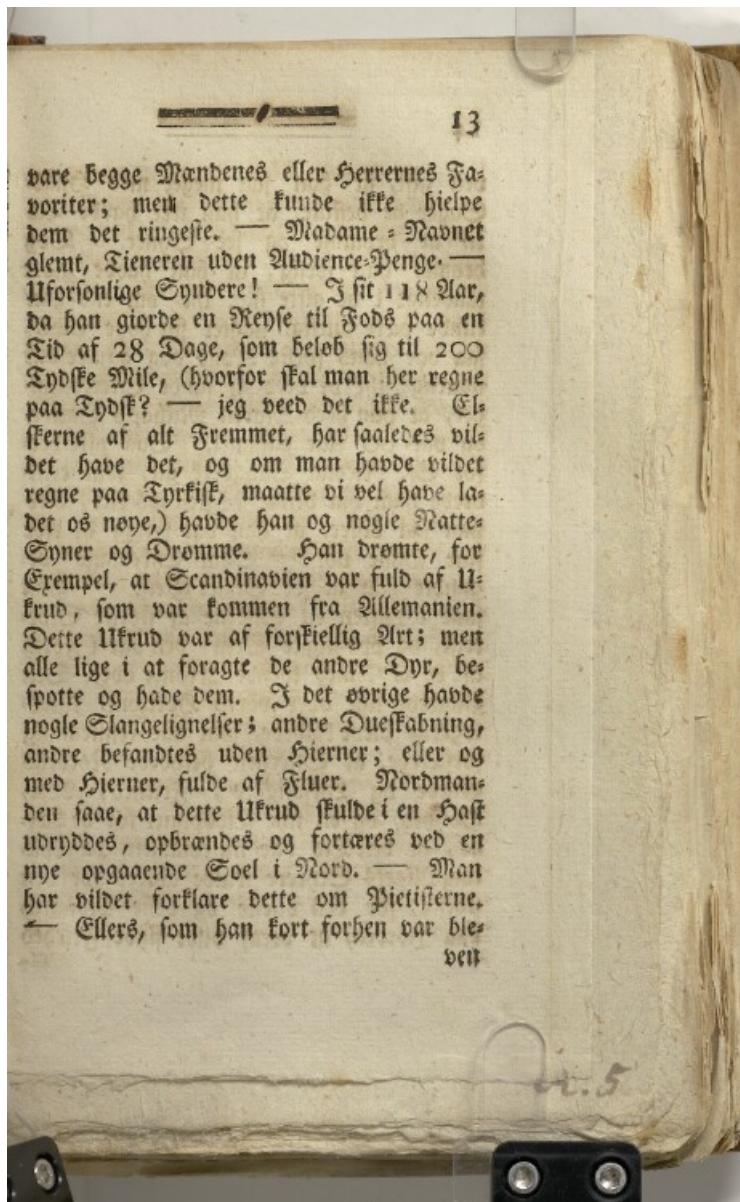
Den onffeligfte Eenighed og broderlige
Kierlighed herfker iblandt Dommerne og
Procuratorerne, hvilket end og gaaer faa
vidt, at de hielpe hinanden med Raad og
Daad. O onffelige Stater, hvor Eenig-
hed regierer! concordia resparva eper-
cunt. 7: Et lidet bliver stort ved kier-
lig Eenighed. Denne Eenighed voldter
og, at baade Dommerne og Procurato-
rerne staae sig vel. Vel lide de Sagfo-
rende derunder. — Men alle Menneffer
kan ikke vare lige lykkelige, og som of-
test fiendes disse Narre om en L. —
De berale nogle, som idelig skal laste de-
res Feyl, og opmuntre dem til Morali-
tet og Dyd. Man fculde vel tenke, at
det var ondt, at hverken Moralifterne el-
ler de Tilhorende vil afftaaе fra de Feyl,
som faa ofte og idelig lastes. — Mey faa
man er det ikke; thi hvis alle bleve
dydige med eet, faa maatte man jo redu-
cere alle disse Moralifter, som man da ikke
langere behovede, og dermed vare de vist
ikke tiende. — De har nogle Huse, som
de fige at vare helligede og indvieede til
det allerhoyeste Væfen. Imidlertid flad-
dre de og gior Amours inden i dem, og
uden

uden paa giøre de snart andet. — Sy!
hvilket dumt Land maae dette være! —
Man handler ikke saaledes, hverken i Tyr-
kiet eller Barbariet. — I nogle af disse
Stater komme gamle udlevede Folk, som
bede veres Medborgere om et Stykke
Brod, og unge friske Gædtyde, som be-
stie, rove, plyndre, og ofte oven i Kio-
bet prygle deres Medborgere i eet og det
samme Fangehuus, og som oftest behand-
les paa een Fod. — Selsomme og una-
turlige Skit! — I nogle af disse Sta-
ter vil de Fornemme ikke raisonnere, og
de Gemeene maae ikke; thi raisonnerer den
Klinger, naar den Fornemmere ikke kan
lide det, da, hvis han er Militair, bliver
han tampet eller pidsket: Er han Civil,
bliver han arresteret paa Vand og Brod
i et mørkt Hul, og er han af geistlig
Stand, bliver han relegeret. — Dette
er vist ikke Fornuftens Land. — Naar
Folk doe, saa græde de, og naar de fodes,
saa lee de. — Selsomme Folk! har de
Dode ikke bedre, end de Levende? —
Dog ere der og nogle, som ere saa for-
nuftige at lee over de Dode, meest dem,
som vered faae en rig Arv. — I nog-
le

le af disse Lande har enhver sit viffé og tilforladelige at leve af; men de Studerende skal leve af Stumpelykke, eller af det blotte Navn. — Hillemand! der maae de Studerende i Almindelighed være i en høy Priis. — I dette Land veed man ikke af Kierlighed i Egetskab. En Mand kober sig en Kone, ligesom en Europæer kober en Neger. — Dette er smukt nok; thi saa myrder ingen sig af Kierlighed, siden man ingen har. — Fruentimmerne og Domestiquerne har Ober-Commando og Regieringen, enten aabenbare eller ved List, i sær Maitresserne, hvilke har langt mere at byde og befale, end de gifte Koner. Hvad Mændene angaaer, da har de kun at sørge for, at intet mangverer i Husene, hverken af det Unyttige eller af det Nyttige. — Nordmanden saae, at en sit Afslag i sin Ansogning, som en Herre med Eed havde tilstaaet ham, fordi han ikke havde hjulpet Tjeneren dybt nok, og det som endda var det verste, fordi han havde glemt at gribe i Lommen: at en anden mistede sin givne Bestaltning, fordi han havde kaldet Huusholdersken Lille Moer, i Steden for Madame. — De
vare

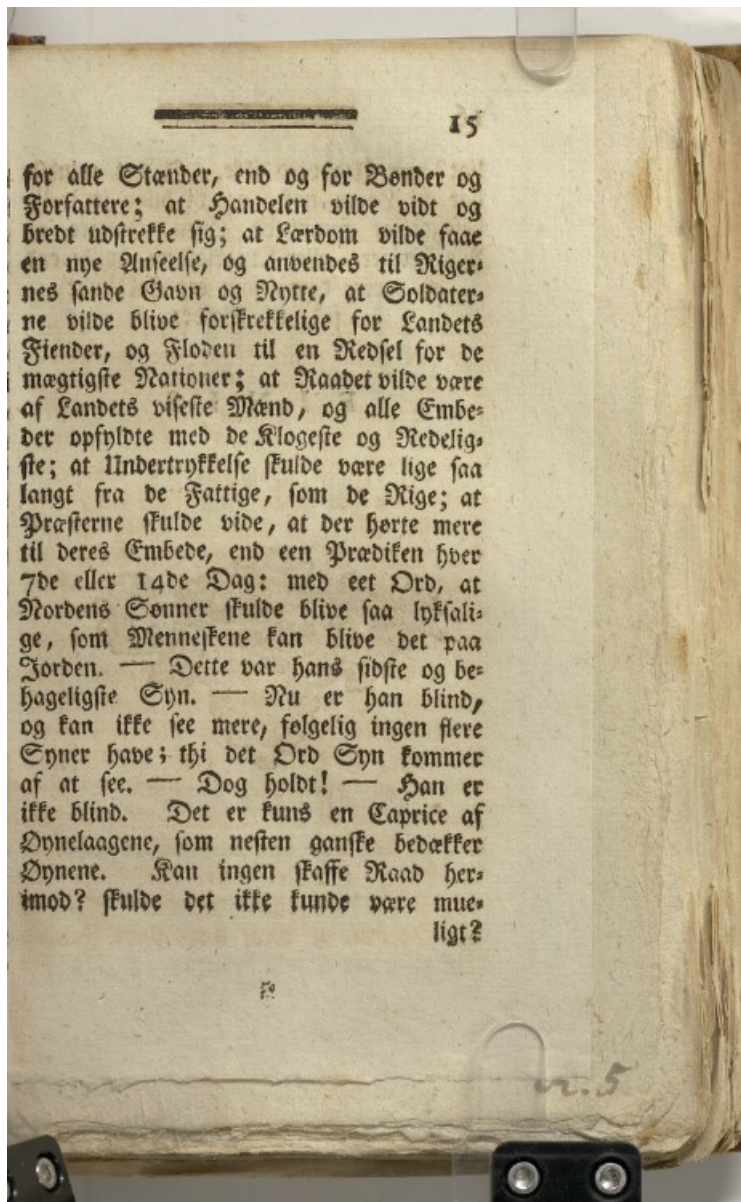

den gift, fik han saa meget med Huus
Sager at bestille, at han ikke havde Tid
til at drømme og see Syner. Dog
dromte han idelig, at han havde gjort
taabeligt i at gifte sig; thi, om end han
kunde være duelig, uagtet sin høye Alder,
saa var hans første Kone dog ganske vist
uduelig; thi vi veed af sande Esterretning-
ger, at hun heed Maren Michaels Datter,
og var 60 Aar gammel. Saa ofte der-
for St. Nicolai Sangverk gif, som erin-
drede ham om denne Egteskabs-Act, blev
han saa bister, at han var ferdig at rive
sine Dyne ud. — Som Entemand be-
gyndte han at see Syner igien. — Han
saae i Luften en Stjerne af største Stor-
relse, og prægtigste Skin: den var i Form
af et C7. med tvende Kroner over. Den
glimrede lige over vores Horizont. Astro-
logerne bleve kaldede, som alle eenstemmig
forsikrede, at Stjernen betydede Nordens
Glæde og Lyksalighed, Friehe, Vre,
Høghed, og en nye Tidspunct for de Lær-
de, at den Tid var nu kommen, da Døis-
ling-Rigets Styrere skulde anses for den
største, for den viseste og bedste Monarch
paa Jorden, at deraf vilde flyde Friehe

fan

for alle Stænder, end og for Bønder og
Forfattere; at Handelen vilde vidt og
bredt udstreke sig; at Lærdom vilde faae
en nye Anseelse, og anvendes til Riger-
nes sande Gavn og Nytte, at Soldater-
ne vilde blive forskreffelige for Landets
Fiender, og Floden til en Redsel for de
mægtigste Nationer; at Raadet vilde være
af Landets viseste Mænd, og alle Embe-
der opfyldte med de Klogeste og Redelig-
ste; at Undertrykkelse skulde være lige saa
langt fra de Fattige, som de Rige; at
Præsterne skulde vide, at der horte mere
til deres Embede, end een Prædiken hver
7de eller 14de Dag; med eet Ord, at
Nordens Sønner skulde blive saa lyk-sali-
ge, som Menneskene kan blive det paa
Jorden. — Dette var hans sidste og be-
hageligste Syn. — Nu er han blind,
og kan ikke see mere, folgelig ingen flere
Syner have; thi det Ord Syn kommer
af at see. — Dog holdt! — Han er
ikke blind. Det er kun en Caprice af
Dynelaagene, som nesten ganske bedækker
Dyrene. Kan ingen skaffe Raad her-
imod? skulde det ikke kunde være muel-
ligt?

ligt? — Jeg veed ikke. I det mindste
har vi Læger nok, og vi blive jo idelig
besøgte af fremmede Oyen-Doctere og
Marktfrigere, eller Quakfaldere, hvilke end
og curere dem, som ere stoblinde
født til Verden.

F I N I S.

